

Nr 1050

Av herr **Pettersson, Karl**, och herr **Strandberg**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 70, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370), m. m.

(Lika lydande med motion nr 1226 i Andra kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 70 år 1970 framlägges förslag till en reform av inkomstskatten för fysiska personer som avses träda i kraft den 1 januari 1971.

Reformen avser att genomföra en individuell beskattning av arbetsinkomst.

Fördelarna med en sådan ändring är många, bland annat kan de båda nu gällande skatteskalorna ersättas med en ny enda skala, avsedd för alla kategorier.

Men genomförandet av ett sådant system kommer att medföra negativa konsekvenser för många inkomsttagare, framför allt inom de områden av vårt land, där praktiska möjligheter icke finnes för den kvinnliga arbetskraften till sysselsättning på den allmänna arbetsmarknaden. Särskilt för de familjer, vilka är bosatta i glesbygderna, kommer genomförandet i många fall att skärpa familjernas inkomstbeskattning.

För dem som enligt föreliggande förslag kommer att vara faktiskt sambeskattade och inte kan avses få bli betraktade såsom arbetande inom jordbruk eller rörelse kommer även negativa effekter att uppstå.

En annan bidragande orsak till denna skärpning är borttagandet av kommunalskatteavdraget. I många glesbygdskommuner är kommunalskatteuttagen höga, varför även detta bidrager till att motverka andra åtgärder från samhällets sida för lokalisering av arbetsmöjligheter till områdena i fråga.

Ett av argumenten för övergång till individuell beskattning har varit att kvinnorna skall få större valfrihet till arbete utanför hemmet, ute på den öppna arbetsmarknaden.

En sådan valfrihet finns icke inom stora delar av landet. I varje fall inte inom det s. k. allmänna stödområdet för lokaliseringspolitiska insatser.

Svårigheterna med sysselsättning för den kvinnliga arbetskraften berörs också i Kungl. Maj:ts proposition nr 75 år 1970, angående den fortsatta regionalpolitiska stödverksamheten. Det konstateras där att skillnaden i fråga om arbetsmöjligheter är stora i det avseendet emellan olika regioner. Många familjer inom stödområdet kan icke få mer än en förvärvsarbetande, hur gärna än den andre maken skulle vilja få ett arbete. Det finns inget arbete att erbjuda.

I familjer, vilka tidigare fostrat ett eller flera barn, som lämnat hemmet eller uppnått sådan ålder att de ej behöver omvårdnad, skulle säkerligen ett stort antal hemmafruar vilja ut i förvärvsarbetet. Av samma skäl som tidigare anförts erbjuds icke den möjligheten. En annan försvårande detalj är att det i stora delar av glesbygderna icke finns praktiska möjligheter med ordnande av passning av barnen i barndaghem o. d.

Vid ett genomförande av en individuell beskattning måste hänsyn tagas till här påpekade förhållanden.

Det talas om jämlikhet och valfrihet. Inom de områden där arbetsmöjligheter icke kan erbjudas kvinnorna är detta endast ett tomt tal.

Olika möjligheter finns för att motverka dessa negativa effekter i glesbygderna.

Ett bibehållande av grundavdraget för alla familjerna inom exempelvis det s. k. allmänna stödområdet är en möjlighet. En annan är att bygga vidare på det i propositionen accepterade systemet för tudelning med en frivillig sådan i kombination med individuell beskattning. En sådan tudelning accepteras ju i det fall makarna kan få gottgöra sig arbetsinkomst inom jordbruk och rörelse såsom A-inkomst. En frivillig tudelning kunde begränsas och bindas till gällande basbelopp: förslagsvis ett lägre antal basbelopp för makar utan barn och med tillägg av basbelopp för varje minderårigt barn. Olika alternativ borde kunna prövas för att lösa detta problem inom det allmänna stödområdet.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 75 angående lokaliseringspolitiken berörs frågan om ett mera utnyttjande av generella åtgärder inom lokaliseringspolitikens ram. I särskilda yttranden till 1968 års lokaliseringsutredning framförs från ledamöter i den rådgivande nämnden synpunkter på en sådan ökad generell satsning. Många remissinstanser framför samma uppfattning. Bland annat anser LO och SAF att sådana åtgärder bör genomföras av mer generell natur.

I det föregående har nämnts möjligheter såsom bibehållande av grundavdrag eller fullföljande av frivillig tudelning inom vissa gränser. Andra möjligheter för en lösning torde även kunna finnas. Olika alternativ bör kunna prövas vid behandlingen av ifrågavarande förslag till reform av inkomstskatten.

Med stöd av det anförda hemställas,

att bevillningsutskottet måtte vidtaga sådana justeringar i Kungl. Maj:ts förslag att hänsyn tages till påtalade negativa konsekvenser; samt

att hänsyn tages till svårigheterna för den kvinnliga arbetskraften att erhålla sysselsättning.

Stockholm den 1 april 1970

Karl Pettersson (m)

Bertil Strandberg (m)